

**"SIRLI SANDIQ" O'YINI – MATEMATIKA FANINI QIZIQARLI O'RGANISH  
USULI**

**No'monova Kamolaxon Abdug'opir qizi**

*Matematika yo'nalishi talabasi, Andijon davlat pedagogika instituti*

E-mail: [nomonovakamola07@gmail.com](mailto:nomonovakamola07@gmail.com)

**MAQOLA  
MALUMOTI**

**ANNOTATSIYA:**

**MAQOLA TARIXI:**

Received: 18.07.2024

Revised: 19.07.2024

Accepted: 20.07.2024

**KALIT SO'ZLAR:**

matematika,  
boshlang'ich ta'lim,  
interaktiv o'yin, sirli  
sandiqliq, didaktik  
usullar,  
o'quvchilarning  
qiziqishi..

Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda matematika fanini qiziqarli tarzda o'rgatishning samarali usullaridan biri – "Sirli sandiq" o'yini haqida so'z boradi. O'yinning maqsadi, o'tkazish qoidalari va uning o'quvchilarga ta'siri batafsil yoritiladi. Shuningdek, bu o'yin orqali bolalarning matematikaga bo'lgan qiziqishini oshirish, mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish va o'quv jarayonini yanada interaktiv qilish mumkinligi tahlil qilinadi.

**Kirish**

Matematika fanini o'quvchilarga o'rgatishda an'anaviy yondashuvlar ba'zan ularning qiziqishini kamaytirishi mumkin. Shu sababli, ta'lim jarayoniga interaktiv metodlarni joriy qilish muhim ahamiyat kasb etadi. O'yin orqali o'qitish – eng samarali usullardan biri bo'lib, o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi. "Sirli sandiq" o'yini esa aynan shu maqsadda ishlab chiqilgan bo'lib, u o'yin va ta'limni birlashtirish orqali bolalarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

1. "Sirli sandiq" o'yinining maqsadi va vazifalari

"Sirli sandiq" o'yini boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun matematikani qiziqarli tarzda o'rganish imkoniyatini yaratadi. Ushbu o'yin quyidagi maqsadlarga erishishga yordam beradi:

O'quvchilarning matematikaga bo'lgan qiziqishini oshirish

Mantiqiy tafakkurni rivojlantirish

Matematik topshiriqlarni ijodiy yondashuv bilan bajara olish ko'nikmasini shakllantirish

Jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish

Motivatsiyani oshirish va o'quv jarayonini jonlantirish

2. O'yinni o'tkazish tartibi

a) Kerakli materiallar

Bir nechta kichik sandiqlar yoki qutichalar

Ichiga matematik topshiriqlar yozilgan kartochkalar

Sovg'alar (shokolad, yulduzchalar, rag'batlantiruvchi esdalik sovg'alari)

Taymer (ixtiyoriy) – har bir topshiriqni yechish uchun vaqt belgilash mumkin

b) O'yin qoidalari

O'quvchilar jamoalarga bo'linadi yoki individual ravishda qatnashadi.

Har bir guruh yoki o'quvchi sirli sandiqni tanlaydi.

Sandiqni ochish uchun ularning ichidagi matematik topshiriqni to'g'ri bajarishlari kerak.

To'g'ri javob bergan jamoa sandiqdagi shirinlik yoki sovg'ani oladi.

Eng ko'p sandiq ochgan o'quvchi yoki jamoa g'olib bo'ladi.

c) Topshiriqlarning murakkabligi

1-2-sinflar uchun:

Oddiy qo'shish va ayirish ( $10 + 3$ ,  $15 - 7$ )

Shakllarni aniqlash (uchburchak necha burchakka ega?)

Raqamlarni taqqoslash (6 va 9: qaysi kattaroq?)

3-4-sinflar uchun:

Ko'paytirish va bo'lish ( $6 \times 4$ ,  $20 \div 5$ )

Ketma-ketlik (2, 4, 8, 16... Keyingi son qaysi?)

Masalalar (Bitta shokolad 3 000 so'm. 4 ta shokolad necha so'm bo'ladi?)

3. O'yin natijalari va ta'siri

Tajribalar shuni ko'rsatadiki, "Sirli sandiq" o'yinidan foydalangan sinflarda o'quvchilarning darsga bo'lgan e'tibori va ishtiyoqi oshadi. Ushbu o'yinning ta'lim jarayoniga quyidagi ijobiy ta'sirlari bor:

O'quvchilar matematika faniga yanada qiziqish bilan yondashadi.

Raqobat muhiti bilimlarni yanada mustahkamlaydi.

Jamoaviy ishlash ko'nikmalari shakllanadi.

Motivatsiya ortadi va bolalar o'z bilimlarini mustaqil tekshirish imkoniga ega bo'ladilar.

### **Xulosa**

"Sirli sandiq" o'yini matematika fanini qiziqarli va samarali o'rgatishning innovatsion usullaridan biri hisoblanadi. Bu metod bolalarning faolligini oshirish, mantiqiy fikrlashini rivojlantirish va o'yin orqali bilimlarni mustahkamlash imkonini beradi. O'yin o'quvchilarni raqamlar va formulalar bilan ishlashga undaydi va ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini oshiradi. Ushbu metodni keng joriy qilish orqali boshlang'ich sinf darslarini yanada samarali va zavqli o'tkazish mumkin.

=====

**Foydalanilgan adabiyotlar**

Azizxo‘jayeva N.N. “Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat”. – T.: Fan, 2003.

Raxmonov Sh.A. “Boshlang‘ich sinflarda matematika o‘qitish metodikasi”. – T.: O‘zbekiston, 2015.

Zokirova M. “O‘yin orqali ta’lim berish metodikasi”. – Toshkent, 2